

Ikt. sz.: KOB-42/2-6/2024.

KOB-2/2024. sz. ülés
(KOB-28/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális Bizottságának**
2024. március 26-án, kedden, 10 óra 07 perckor
az Országház Klebelsberg Kunó termében (félemelet 10.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Beszámoló a parasport helyzetéről</i>	5
<i>Szabó László beszámolója</i>	5
<i>Kérdések, vélemények</i>	11
<i>Szabó László válaszai</i>	14
<i>Madarászné dr. Mező Boglárka kiegészítése</i>	17
<i>Tájékoztató a kiemelt nemzeti emlékhely és a Steindl Imre Program helyzetéről</i>	19
<i>Wachsler Tamás tájékoztatója</i>	19
<i>Kérdések, vélemények</i>	22
<i>Wachsler Tamás válaszai</i>	23
<i>Az ülés berekesztése</i>	25

Napirendi javaslat

1. Beszámoló a parasport helyzetéről
Előadó:
Szabó László, Paralimpiai Bizottság elnöke

2. Tájékoztató a kiemelt nemzeti emlékhely és a Steindl Imre Program helyzetéről
Előadó:
Wachsler Tamás, a Steindl Imre Program vezetője

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dunai Mónika (Fidesz), a bizottság elnöke

Demeter Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Dr. Kállai Mária (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Simon Róbert Balázs (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Kálmán Olga (DK), a bizottság alelnöke
 Szabadi István (Mi Hazánk), a bizottság alelnöke
 Csöbör Katalin (Fidesz)
 Földi László (KDNP)
 Szabó Szabolcs (Momentum)
 Dr. Hiller István (MSZP)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Pósan László (Fidesz) Dunai Mónikának (Fidesz)
 Bodó Sándor (Fidesz) Demeter Zoltánnak (Fidesz)
 Kunhalmi Ágnes (MSZP) dr. Hiller Istvánnak (MSZP)
 Erős Gábor (Fidesz) Csöbör Katalinnak (Fidesz)
 Kovács Zsolt (Fidesz) Simon Róbert Balázsnak (Fidesz)
 Dr. Szabó Tünde (Fidesz) dr. Kállai Máriának (Fidesz)
 Dr. Vinnai Győző (Fidesz) Földi Lászlónak (Fidesz)
 Tóth Endre (Momentum) Szabó Szabolcsnak (Momentum)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella bizottsági főmunkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Szabó László elnök (Magyar Paralimpiai Bizottság)
 Madarászné dr. Mező Boglárka parasportoló
 Wachslér Tamás, a Steindl Imre Program vezetője

Megjelentek

Urr Anita főtitkár (Magyar Paralimpiai Bizottság)
 Kovács Barbara kommunikációs igazgató (Magyar Paralimpiai Bizottság)
 Szabó Bence kommunikációs munkatárs (Magyar Paralimpiai Bizottság)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DUNAI MÓNIKA (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a Kulturális Bizottság mai ülésén megjelenteket. Tisztelettel köszöntöm meghívott vendégeinket, képviselőtársaimat, munkatársainkat és minden kedves érdeklődőt.

Szeretném önöket tájékoztatni, hogy dr. Pósan László bizottsági elnök úr hivatalos távolléte miatt a mai ülésen én fogom az elnöki feladatokat ellátni. A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy az ülés határozatképes.

Elsőként a napirendről kell döntenünk, amely a kiküldött meghívóban szereplő 1. napirendi pont beszámoló a parasport helyzetéről, a 2. napirendi pont pedig tájékoztató a kiemelt nemzeti emlékhely és a Steindl Imre Program helyzetéről. Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy megszavazza-e a napirendet. Kérem, kézfelemeléssel jelezzék! *(Szavazás.)* Köszönöm. A bizottság egyhangúlag elfogadta a napirendjét. Ez hány főt is jelent? Számoljuk meg! *(Megtörténik.)* Például van, aki helyettesít. Tehát 16. Jól számolom? Megkérdezem képviselőtársaimat, hogy a helyettesítési papír alá van-e írva. *(Jelzésre:)* 16 fő. Köszönöm szépen.

Beszámoló a parasport helyzetéről

Az elfogadott napirendnek megfelelően megnyitom az első napirendi pontot. Tisztelettel köszöntöm Szabó Lászlót, a Paralimpiai Bizottság elnökét. Tisztelettel köszöntöm Urr Anita főtitkár asszonyt, Kovács Barbara kommunikációs igazgatót, Madarászné dr. Mező Boglárka parasportolót és Szabó Bence kommunikációs munkatársat. Elsőként felkérem Szabó Lászlót, hogy tartsa meg beszámolóját a napirend szerint a paralimpiai sport helyzetéről.

Szabó László beszámolója

SZABÓ LÁSZLÓ elnök (Magyar Paralimpiai Bizottság): *(Előadását kivetített prezentációval kíséri.)* Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselő Asszonyok és Urak! Köszönjük szépen a lehetőséget arra, hogy ezt a tájékoztatónkat elmondjuk. Tulajdonképpen visszajáró vendégek vagyunk, nagyjából két évente kérünk és kapunk alkalmat arra, hogy a magyar fogyatékos sport helyzetéről tájékoztassuk a bizottságot. Hadd mondjam el, hogy ez nem pusztán csak egy tájékoztatás szokott lenni, hanem, ha nem haragszanak meg a kifejezésért, időről időre feladatot is szoktam adni az országgyűlési bizottságnak, és ezeket a feladatokat az Országgyűlés Kulturális Bizottsága mindig nagyon tiszteletreméltóan teljesíti.

Talán önök közül is sokan emlékeznek arra, hogy most már hét esztendővel ezelőtt, 2017-ben éppen a Kulturális Bizottság volt az, amely kezdeményezte a plenáris ülés számára azt, hogy február 22-ét a Magyar Parasport Napjává nyilvánítsák, és ez meg is történt, és azóta is minden esztendőben nagy sikerrel bonyolítjuk le a Magyar Parasport Napját, ezzel is felhívva a figyelmet a magyar fogyatékos sportra. Kollégáim nevében is köszönöm tehát még egyszer a lehetőséget, és engedjék meg, hogy én is nagy tisztelettel köszöntsem Mező Bogit itt mellettem, aki paralimpiai bronzérmes kerekesszékes vívónk. Azért kértük, kértem, hogy jöjjön el velünk, hogy ha megengedik, akkor majd néhány szóval ő is beszéljen a felkészülés helyzetéről.

Egy rövid, de kimerítő prezentációval készültem az önök számára, nagyon gyorsan igyekszem végigpörgetni ezeket a diákokat. 1997-ben alapították a Magyar Paralimpiai Bizottságot az elődeink, most már több mint 25 esztendeje, 41 tagszervezettel, 41 különböző sportág tagszervezeteivel működünk. A magyar

paralimpiai mozgalom azonban ennél sokkal messzebbre nyúlik vissza. 1972-ben szerezte Magyarország az első paralimpiai érmét dr. Fejes András személyében, akiről egyébként annyit mondanék, hogy ma már nincs közöttünk doktor úr, de az ő nevét viseli a gyöngyösi sportcsarnok. Tehát igazán szép távlatai vannak a magyar parasportnak, összesen eddig 160 paralimpiai érmet szereztünk.

A Magyar Paralimpiai Bizottság feladata az, hogy a magyar parasportolók versenyzését biztosítsa a nemzetközi versenyeken, ugyanakkor, amennyit csak lehet, Magyarországra is hozzon nemzetközi versenyeket és szervezze meg azokat ilyen tekintetben. Azt kell, hogy mondjam, hogy bővebb a feladatunk, mint a Magyar Olimpiai Bizottságnak, hiszen mi versenyszervezők is vagyunk, nem pusztán csak - egyáltalán nem degradálóan mondom - a versenyzők versenyzésének a biztosítói. Sportdiplomáciai munkánk is komoly, látnak ott jó néhány nevet azon magyar sportvezetők közül - éppen a mellettem ülő Urr Anita is ilyen -, akik nemzetközi szervezetekben töltenek be tisztségeket.

A Magyar Paralimpiai Bizottságnak természetesen az is a feladatai közé tartozik, tulajdonképpen most is valami ilyesmit látunk el, hogy a lehető legszélesebb nyilvánosság előtt közzétegyük, ismertessük, nyilvánvalóvá tegyük a magyar parasport munkáját. Ez megnyilvánul például a magyar parasportnap kiadványaitól kezdve a divatbemutatókon át. Tisztelettel jelzem, hogy május 6-án fogjuk bemutatni az ez évi, 2024-es magyar olimpiai és paralimpiai csapat hivatalos ruházatát, nagyon szép lesz. Bogi is próbálta már, ugye? (*Madarász né dr. Mező Boglárka: Igen.*) Valamennyit már te is próbáltál belőle. Úgyhogy szépen haladunk ezzel a munkával is. Egy dinamikus kommunikációval igyekszünk ismertetni a nyilvánosság legkülönbözőbb szeleteivel azt, hogy mit is tesznek a magyar fogyatékos sportolók.

Nem szeretnék elmerülni a fogyatékos sport legapróbb részleteiben és bugyraiban, de mégis szeretném önöket arról tájékoztatni, hogy a 2017-es sporttörvény módosítása óta köztestületként működik a Magyar Paralimpiai Bizottság. Ez a lehető legmagasabb jogi szintje egy magyar civil szervezet működésének. Ezzel a köztestületi munkával - talán nem túlzás a kifejezés - magunkba olvasztottuk a magyar fogyatékos sport minden területét. Ez öt területet ölel föl: a mozgásukban korlátozott, a hallásukban korlátozott, a látásukban korlátozott, az értelmi képességeikben korlátozott és a szervátültetett sportolók tevékenységét. Ezek a szervezetek, amiket itt a diákon látnak, valósítják meg ezeknek a különböző fogyatékosági területeknek a sportmozgalmát. Picit bonyolultak ennek a nemzetközi összetevői vagy a nemzetközi metszete. Ha megengedik, akkor ennek a részleteiben nem merülnék el, de természetesen nagy örömmel mondom el.

Ugyanakkor néhány diát szeretnék mutatni önöknek arról, hogy az egyik legfontosabb területünk a diáksport, a fogyatékosdiák-sport. Mintegy 80 ezer magyar diák van a köznevelés rendszerében, akik valamilyen fogyatékossgal vesznek abban részt. Ennek a 80 ezer diáknak a 90-92 százaléka integráltan tanul, és 8-10 százaléka, aki szegregált iskolákban vesz részt köznevelésben, mert a fogyatékossga olyan szintű. A számukra biztosítja a FODISZ a különböző sportolási lehetőséget, legyen ez verseny, legyen ez szabadidősport.

A Hallássérültek Sportszövetsége egy nagyon izgalmas területe a fogyatékos sportnak. 1912-ben elsőként alakították meg Magyarországon a siketsportmozgalmat szervező klubot. Azóta is nagy sikerrel működik ez a területe a fogyatékos sportnak. Siketlimpiai mozgalomban veszünk részt nagy sikerrel, érmekkel, és talán még az is egy fontos metszete ennek, hogy Weltner Györgyné Ivánkay Mária személyében a Nemzet Sportolói között is van egy siketlimpiai bajnok, legendás asztaliteniszezőnk. Itt is nagyon erős a sportdiplomácia a siketsportban. Kósa Ádám személyében, európai parlamenti képviselő személyében magyar elnöke van a

nemzetközi siketlimpiai mozgalomnak. Igyekszünk itt is a sportdiplomáciában erősnek lenni.

A Magyar Speciális Olimpia Szövetség a középsúlyos értelmi fogyatékosok sportmozgalma. Egy nagy nemzetközi mozgalomról van szó, egy amerikai egyesült államokbeli gyökerű nemzetközi mozgalomról van szó. Óvatosan fogalmaznék, de mégis ki merem mondani, hogy talán ez a legszebb része a fogyatékos sportmozgalomnak, hiszen az értelmi képességeiben akadályozottak sportmozgalma a legösszetettebb, a legbonyolultabb, a legnagyobb empátiát igénylő sportmozgalom, mely talán nem is annyira sport, sokkal inkább társadalmi szerepvállalás. A magyar speciális olimpia mozgalom is nagy sikerrel vesz részt a különböző speciális olimpiai versenyeken, legutóbb Berlinben tavaly nyáron voltak világbajnokságok. Itt is igyekszünk arra figyelni, hogy a legtöbb támogatást adjuk ahhoz, hogy sportdiplomáciai erősségeink és pozícióink is meglegyenek.

A szervátültetett-mozgalom is egyre erőteljesebb, egyre nagyobb erőre kap. Itt is egy külön nemzetközi mozgalom van, a szervátültetettek világbajnoksága, nyári, téli, vannak Európa-bajnokságok is, ez is egy nagyon összetett sportmozgalom. Nagyon különleges feltételekkel lehet ebben a mozgalomban sportolni. Sok-sok évvel ezelőtt még azt mondták, hogy akinek szervátültetettsége van, az üljön otthon, és örüljön, hogy él. Ma már teljesen másképp működik, vagy teljesen másképp látja ezt az orvostudomány, és nagyon kontrollált körülmények között kifejezetten javallott a sportolás a szervátültetettek számára. Tehát például itt nincsenek kontaktsportok, a csapatsportok közül egyedül a röplabda az, ami engedélyezett a szervátültetetteknek, hiszen minden más kontaktsport komoly veszélyekkel járhat számukra. Legutóbb tavaly a perthi világbajnokságokon vettek részt a sportolóink, és látják az éremszámukat, milyen sikerrel tért haza onnan ez a szép csapat, a szervátültetettek magyar csapata. Berente Judit személyében egy nagyszerű elnökünk van, akinek a nemzetközi pozíciói is nagyon erősek.

Most már rátérek a parasportra, ez jelenti a paralimpiai mozgalmat, hogy melyek azok a sportágak, amelyekben megmutathatják magukat Magyarországon a parasportolók. Itt látják azokat a sportágakat, ahol ma már Magyarországon van lehetőség a parasportot üzni, nyilván nem mindenhol, mármint az országban, nyilván nem mindenhol tökéletes körülmények között, és nyilván nem mindenhol áll rendelkezésre erre még a megfelelő szakmai tudás, de ez szépen egyre bővül. Ezt mutatja az is, hogy 2023-ban összesen 22 világ- és Európa-bajnoki érmet nyertek a magyar parasportolók Eb-ken, vb-ken a legkülönbözőbb sportágakban. Éppen Bogi is ilyen, aki itt ül mellettem a világbajnoki bronzéremmel.

És akkor térjünk rá a 2024-es párizsi paralimpiai játékok előkészületeire. 155 nappal vagyunk a megnyitó előtt: augusztus 28-án Párizsban, ha jól számolom, 17 nappal az olimpia után kezdődnek a paralimpiai játékok. Önök jól tudják, hogy 1988, Szöul óta ez a két rendezvény egymás után van azonos városban, azonos létesítményekben, azonos körülmények között. Sőt idén először a párizsi játékokban már a logotípiája is ugyanaz a paralimpia és az olimpiai játékoknak, tehát egyre jobban összeforr ez a két verseny. Talán ez az érdekesebb dia: 22 sportágban 4400 versenyző fog részt venni a párizsi játékokon, 17 sportágban állunk harcban a kvótákért, és eddig 18 kvótával rendelkezik a magyar paralimpiai csapat. *(Simon Róbert Balázs megérkezik.)*

Én azt merem állítani, hogy ha talán nem is minden idők legnagyobb - bár még erre is van esély -, de mindenképpen egy kiemelkedő létszámú csapatunk lesz. 54 volt a legnagyobb kvótaszám, amivel valaha rendelkezett a magyar paralimpiai csapat. Ez Sydneyben volt két évtizeddel ezelőtt. Egy igazán impozáns dolog lesz az, hogy meg fogjuk közelíteni, és lehet, hogy még el is érjük ezt a kvótaszámot.

Nem is érdekesek a részletek, csak inkább azt szeretném ezzel a táblázattal megmutatni, hogy most már a paralimpiai mozgalom egy nagyon összetett, strukturált világ, egy globalizált sportmozgalom. 180 ország részvételére számítanak a párizsi játékokon, és egy nagyon összetett kvalifikációs rendszer működik a megfelelő sportdiplomáciai és megfelelő sportszakmai csatározásokkal. Olyan országok nyernek érmeiket a paralimpiákon, amiket a térképen is alig találunk meg. Tehát ez a mozgalom sportszakmai és társadalmi jelentőségében lassacskán szépen kezd felnőni az olimpiai mozgalom mellett.

Az előkészületeket hajtjuk végre most már a paralimpiai játékokhoz, 150 nappal a játékok előtt már a célegyenesbe fordultunk. Arról szeretném tájékoztatni önöket, és megnyugtatni is önöket, hiszen ez is a dolgom, hogy mindig elmondjam, hogy rendezetten folyik az előkészület, a szükséges pénzügyi és sportszakmai támogatásunk ehhez megvan, többször jártunk Párizsban, ismerjük a körülményeket, biztonságban fogjuk kivinni a sportolókat, és biztonságban is fogjuk hazahozni onnan őket a játékok végeztével, és nyilván sikeresen is.

Nagyon furcsa világ lesz az ott, Párizsban, rengeteg minden változik. Nem tudom, hogy látták-e már a párizsi sportágak logóit. Ilyen furcsa logókkal fogják jelezni. Ezek a paralimpiai logók, de hasonlóak az olimpiai logók is, teljesen megváltoznak a körülmények, teljesen más játékokra számítsanak az olimpiát és a paralimpiát tekintve is Párizsban, mint eddig. Beviszik a játékokat a városba. Az Eiffel-torony tövében, a legkülönbözőbb párizsi jól ismert helyszíneken fognak a játékok megvalósulni. Gyönyörű látványképeket láttam a játékokról. Ez is célja az olimpiai és a paralimpiai mozgalomnak, hogy ne olyan versenyeket szervezzenek, amelyek egy csarnokban zajlódnak, amik bárhol lehetnének a világon, és a televízió meg az internetes követők tulajdonképpen egy csarnokot látnak, amiből nem derül ki, hogy ez hol van. Ezért az a cél, hogy minél inkább bevinni a játékokat az emberek közé, és megmutatni azt a városi környezetet, ahol megvalósul. Hosszasan tudnék mesélni önöknek az olimpiai és a paralimpiai mozgalom előtt álló kihívásokról. Csak egy számot hadd mondjak önöknek! A riói olimpiának minden egyes esti közvetítését - az Egyesült Államokról beszélek, mert ott tudom a számokat - 50 millióan nézték Rióban. Tokióban ez 30 volt. Tehát egy brutális visszaesés van. Az olimpiai és a paralimpiai mozgalom azzal küzd, hogy hogyan teszi újra érdekesebbé a játékokat, és ennek az egyik lehetősége az, hogy a körülmények milyenek legyenek, a látvány milyen legyen, a vizualitás milyen legyen.

Néhány szám arról, hogy milyen sikereket értünk el. Az után, hogy milyen sikereket értünk el, azt is meg szeretném mutatni, hogy a paralimpián túlmutatóan az elkövetkezendő három évben, '24-25-26-ban milyen játékok, milyen versenyek várnak a magyar fogyatékos sportolókra, beleértve a speciális olimpiát, beleértve a hallássérülteket, szervátültetetteket.

Egy dia erejéig hadd térjek vissza a parasport napjára, amit az elején említettem önöknek. Minden esztendőben február 22-én, immár nyolcadik éve megszólítjuk a nyilvánosságot, megszólítjuk az iskolákat, az önkormányzatokat, a külhoni iskolákat, az egyetemeket, az óvodákat, hogy ezen a napon, február 22-én - ekkor alapították 54 évvel ezelőtt az első magyar testifogyatékos-sportot támogató egyesületet - minél többen próbálják ki a parasportokat. Biztos vagyok benne, hogy azokon a településeken, ahol önök érintettek mint országgyűlési képviselők, azokon a településeken is találkoztak már a magyar parasport napi programokkal. Biztos vagyok benne, hogy akár részt is vettek már ilyeneken. Nagyon hiszek abban, hogy a fiatalok bevonása a parasport megértésébe, és az, hogy ők edukálják az idősebb generációkat, az nagyon sokat használ.

Itt volt Magyarországon az elmúlt esztendőben a Nemzetközi Paralimpiai Bizottság előző és regnáló elnöke, különböző tisztségviselői, külföldi paralimpiai

bizottságok vezetői. Nagyon agresszív - ha szabad ezt a szót használnom, és nem bántó ebben a teremben - sportdiplomáciai politikát folytatunk, ott akarunk lenni a világban mindenhol, ahol az ég dörög, és azokat, akik meghatározói a nemzetközi fogyatékosport-mozgalomnak, Magyarországra hozni. Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy immár kilenc éve az Év Sportolója-gálán a fogyatékos sportolók ugyanolyan körülmények között veszik át a díjaikat, mint az épek, és arra is nagyon büszkék vagyunk ebben az esztendőben, hogy az év sportpillanatai közé, Szoboszlai Dominik gólja, Vogel Soma büntetővédelme mellett Kákosy Olívia, az első magyar női parasportoló, aki hazájában nyert világ bajnoki címet, is bekerült, tehát a magyar tévénezők úgy döntöttek, hogy az év sportpillanatai között ott legyen egy parasportoló sikere is.

Picit beszéljünk a pénzről, ebben a teremben úgyis önök sokat beszélnek pénzről. Hadd mondjam el önöknek azt is, hogy milyen feltételek között végezzük a munkánkat. Ezek azok a források, amiken keresztül a magyar parasport és a parasportolók támogatáshoz juthatnak. Ez részben intézményi, részben pedig személyi támogatásokat, ösztöndíjakat jelent. Büszkék vagyunk arra, hogy egyre több szponzor áll mellénk, egyre több olyan piaci szereplő van, aki fontosnak tartja, hogy a társadalmi szerepvállalás tekintetében a magyar parasportot is magáénak, vagy maga mögött, vagy maga mellett, vagy maga előtt - ki tudja, hogy hol - tudhatja.

Egyre többet tudunk együtt dolgozni a legmenőbb magyarországi sportklubokkal. A magyar parasportolók közül legalábbis az élvonal mindenféleképpen ugyanazokban a sportklubokban dolgozik minden nap, mint amelyekben az ép sportolók teszik ezt. A Törekvésben például Bogi, az Újpestben, a Fradiban, az MTK-ban, a Honvédban, a Pécsben, a Nyíregyházában, a Vasasban ugyanúgy vannak parasportolók, mint ahogy ép sportolók is vannak.

Ez a diagram azt mutatja, hogy a fogyatékosok sportjának támogatása hogyan alakult az elmúlt 10 esztendőben, egy komoly növekedést tudunk fölmutatni. Nem merülnék el a részletekben, a Covid-évek jelentettek visszaesést, de az normális is volt, mert elmaradtak a nemzetközi versenyek, és ezért nem volt szükség akkora támogatásra. Ebben az évben olyan költségvetési támogatást kap a magyar parasport, aminek a nominális értéke soha nem volt ilyen magas. A fogyatékosport támogatásán belül a parasport támogatása is kiemelkedően nő, ezért mondhattam azt néhány perccel ezelőtt, hogy az anyagi működés biztosított a parasport számára, mint ahogy a különböző fogyatékosági területeken - hallás, látás, értelmi fogyatékoság, szervátültettség - is igyekszünk a támogatást egy növekvő tendencián tartani.

És akkor elérkeztünk tulajdonképpen a lényeghez, ahol, ha nem haragszanak, akkor ismételten feladatot szeretnék szabni, ha nem sértődnek meg ezen a mondaton. Van két olyan ügy, amelyben jogalkotási segítségre van szükségünk. Az egyik az az, hogy a Magyar Paralimpiai Bizottság köztestület, az a vonatkozó szabályozások szerint nem jogosult sem szja 1 százalékos beszedésére, sem pedig nem jogosult taotámogatásra. A Magyar Olimpiai Bizottság igen. 1 százalékra ő sem, de a taóra igen.

Az a kérdésem, az a felvetésem a Kulturális Bizottság számára, hogy tud-e a bizottság segíteni. Futottunk már ez ügyben köröket - őszinte leszek, lepattantunk e tekintetben. Tehát örülnék, ha a Kulturális Bizottság ebben a kérdésben tudna támogatni bennünket, hogy legyünk jogosultak szja 1 százalékra, illetve taotámogatásra.

A másik egy bonyolultabb kérdés, és engedjék meg, hogy erről egy perccel beszéljek. A magyar és a nemzetközi fogyatékosport legnagyobb problémája az, hogy hogyan találja meg a fogyatékosokat, és hogyan adja nekik a sportot, mint olyan lehetőséget, amivel kiteljesíthetik az életüket. Ez nem Magyarországon probléma,

bárhol a világban járok, bármilyen fogyatékosport-vezetőnél járok, ez a probléma Uruguaytól Grönlandig.

Szerintem a megoldás a következő. Ha a magyar egészségügyi, szociális rendszer egy fogyatékos embert talál, akkor bejelez. Bejelez vagy egészségügyi módon, mert mondjuk, motorbalesetet szenvedett, amputálni kellett a bal lábszárát, és a zárójelentésében világos, hogy ő rehabilitációra szorul, és fogyatékosként fogja élni az életét. Vagy bejelez azért, mert fogyatékosként született a gyermek, és világos, hogy így fogja élni az életét, legyen a fogyatékoság bármilyen formájú és mértékű. Ennek szociális vonatkozásai vannak - járadékjogosult - meg egészségügyi vonatkozásai vannak.

Szerintem el kellene érni azt a jogi helyzetet Magyarországon, hogy ha ilyen gyerekekre vagy felnőttekre bejelez a szociális vagy az egészségügyi rendszer, akkor a Magyar Paralimpiai Bizottságnak mint köztestületnek legyen módja jogszabályi erővel arra, hogy eljusson ehhez a fiatalhoz vagy kevésbé fiatalhoz, és fölkinálja számára a sportot, mint az élete kiteljesítésének a lehetőségét. Aztán vagy él vele, vagy nem, ez egy másik kérdés. De lássuk őket, eljussunk hozzájuk jogszabályi erővel.

Ez egy nehéz ügy, mert ez egy szenzitív kérdés, mert nem mindenki akarja nyilvánossá tenni, hogy ő fogyatékosként fogja élni az életét, különösen a szülője nem feltétlenül akarja nyilvánossá tenni, ha mondjuk, kiskorúról beszélünk. De mégis azt hiszem, hogy talán megtalálható az a mezsgye, amely mezsgyén el lehet jutni a fogyatékos emberekhez úgy, hogy ez ne legyen - értik - adatvédelmi szempontból meg akár emberi jogi szempontból is megkérdőjelezhető, ugyanakkor azt tudjuk mondani, hogy a magyar társadalom felelősséget vállal azért, hogy azt mondja, hogy a sportot fölkinálja számokra, mint az életed kiteljesítésének a lehetőségét.

Ez ügyben én sok konzultációt folytattam már az alapvető jogok biztosával, különböző minisztériumokkal. Keressük az utat, keressük azt, hogy ezt hogyan lehetne megvalósítani. Nehéz ügy, de mégis azt hiszem, hogy meg lehet találni ezt a csatornát. Ha ezt meg tudnák tenni, és ebben a jogalkotó, a törvényi szintű, az országgyűlési szintű jogalkotó is segítene és támogató lenne, akkor azt hiszem, hogy ez nemzetközileg igazán példaértékű lenne. Én nem tudok ilyenről a világban, hogy ez bárhol megvalósult volna, vagy ennek bármilyen formája, ahogy egyébként a magyar parasport napja is egy példaértékű dolog, most akarják a csehek megcsinálni, mert tőlünk megtanulták, hogy ilyen lehet csinálni.

Szóval, visszatérve és nem túlbonyolítva: kérem, hogy segítsenek abban, találjuk meg közösen annak a módját, hogy ezt a jogalkotási processzust hogyan lehetne levezetni.

Tisztelt Bizottság! Elnök Asszony! Képviselő Asszonyok és Urak! Köszönjük szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen Szabó László elnök úr beszámolóját. Ilyenkor mi valójában a beszámolót szoktuk megköszönni, de végeredményben azt a munkát szeretnénk megköszönni, amit önök mint Paralimpiai Bizottság és minden parasportoló, illetve minden ember, aki a parasportot segíti bármilyen edzői vagy szervezői területen, hiszen ebből a beszámolóból is az derült ki, hogy ez egy tiszteletreméltó és becsülendő munka, amit önök végeznek. A számok is azt mutatják, hogy az elmúlt években látványosan megugrott a paralimpia és a parasportok iránti ismertség, keresettség, és az eredmények is magukért beszélnek.

Nagy öröm az, hogy az összes önkormányzatot elérték az elmúlt időszakban, és láthatólag óvodától kezdve általános és középiskolában is ez a mozgalom, a paralimpia mozgalma megjelenik.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy vannak-e kérdések. *(Jelentkezések.)* Azt javaslom, első körben akkor tegyük fel a kérdéseket, és ha úgy megfelel elnök úrnak, akkor így egy csokorba utána, a kérdések után kérném önt válaszádra. Talán Csöbör Katalin volt az első, aztán Kálmán Olga, dr. Kállai Mária és Földi László. Bocsánat, a sorrend jó volt eddig? Szabó Szabolcs és Demeter Zoltán.

Kérdések, vélemények

CSÖBÖR KATALIN (Fidesz): Köszönöm szépen. Azért is jelentkeztem ilyen hamar, mert sajnós van egy másik bizottsági ülés, és el kell majd menjek. Viszont nagyon nagyra értékelem tényleg ezt a munkát, amit folytatnak, és nagyon szépen köszönöm, köszönjük a beszámolót. Azért is érint engem is érzékenyen ez a kérdés, mert van a fogyatékkal élőknek egy alapítvány által működtetett iskola Miskolcon, 250 gyerek tanul ott, és olyan szakmát is tanulnak, amivel esetleg és jó remények szerint a piacon is el tudnak helyezkedni, többféle, tehát asztalos, kárpitós, varrás, kisállatgondozó, kertgondozó, de szerintem a testnevelőtanárokon is sok múlik. Mondjuk, kiscsoportos foglalkozás van, és amelyik testnevelőtanár olyan, és felismeri a tehetséget is, mert némelyikük nagyon tehetséges bizonyos sportágban, még a fociban is, lehet, hogy éppen autista az a gyerek, de focizni nagyon kiválóan tud, és úgy rúg, azt mondja a testnevelőtanár, hogy ritkaságszámba megy. De főleg úsznak nálunk a gyerekek, az egyik testnevelőtanár erre specializálódott, sikereket is elérnek.

Mi is azt látjuk, hogy a toborzás elég nehezen megy. Az integrált oktatás, és főleg 15 éves korban már mindenfelé vannak a gyerekek, nagyon nehéz őket megtalálni, hogy esetleg azt a szakmát vagy azt a sportolási lehetőséget tudjuk nekik biztosítani, ami nálunk vagy bizonyos iskolákban már megvan. Úgyhogy ezt a jogalkotást szerintem a szakemberek biztos majd megoldják, és én maximálisan fogom támogatni, és egy nagyon jó ötletnek tartom, hogy így szerezzünk majd információt egymásról. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Megadom a szót Kálmán Olgának.

KÁLMÁN OLGA (DK), a bizottság alelnöke: Köszönöm én is, és köszönöm, hogy itt vannak, köszönöm a sok munkát és kitartást.

A jogalkotással kapcsolatban lenne nekem is kérdésem, mint ahogy Csöbör Katalinnak is. Én azon gondolkodtam közben, hogy végérvényesen a cél az, hogy a sérült emberek, a bármilyen fogyatékkal élő emberek rátaláljanak a köztestületre, de egész pontosan rátaláljanak a sportra. Biztos a jogalkotás a legmegfelelőbb út? Ha igen, akkor elnök urat kérem, hogy mondja el, hogy miért ezt az utat látja legmegfelelőbbnek, hogy a testület keresse meg az iskolákat és az iskolarendszeren belül a fogyatékkal élőket. Nem lenne egyszerűbb az az út, hogy nem a jogalkotás útján indulunk el, hanem a közoktatás útján indulunk el, hogy az intézményeknek nyitott a lehetősége erre egy kampányt, felhívó akciót szervezni, megkeresni őket, hogy bátran nemcsak kereshetik, hanem keressék a Paralimpiai Bizottság Köztestületet, hiszen az egymásra találás lenne a cél, és nem biztos, hogy az, hogy a testület induljon el az iskolák felé? Várom a válaszát, mert lehet, hogy nincs igazam ebben a felvetésben. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Dr. Kállai Mária következik.

DR. KÁLLAI MÁRIA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Azt gondolom, hogy többen vagyunk úgy, akik még hallgattuk volna elnök urat, mert azt elismerve és megbecsülve és gratulálva mindenkinek, aki ebben a rendszerben dolgozik, nem

különben a parasportolóknak, ezekhez az emberfeletti teljesítményekhez, én legalább olyan fontosnak tartom azt a gondolatkört is, hogy látjuk itt az évek során, hogy egy hatalmas rendszer épült fel, minden eleme a helyén van, rengeteg, tehát ez valami egészen elképesztő különböző szinteken egy rendkívüli összefogással. Én mindenkinek, aki ebben dolgozott, csak az elismerésemet szeretném kifejezni.

Mi Szolnokon mindig szeretettel és szívvel segítjük a speciális olimpiára utazókat. Az ember elgondolkodik azon, és tudjuk mindannyian, hogy szemléletet formálni a legnehezebb, a szemléletnek nincs mértékegysége, és azt gondolom, hogy ez a szövegség vagy ez a közösség már annyit tett eddig is ezért, hogy ez is csak elismerésre méltó.

Különbözően viszonyulunk különböző napokhoz. Én ma már megbékültem, mert rengeteg olyan nap van azért, hála istennek, amikor nagyon jó ott lenni bármilyen nap. Legyen ez pedagógusnap, gyermeknap, legyen egy sor olyan nap, mindenkinek a napja, nagyon fontosnak tartom azt, hogy a parasportnap egyrészt kigondolásra, bevezetésre került, mert hatalmas színtere lehet a szemléletformálásnak, a megismerésnek, a kölcsönösségnek, az információeljutásnak. De ez egy olyan dolog, amit egyébként mindig csinálni kell, mert négy év alatt kiürül egy iskolának egy tagozata, négy év alatt kiürül egy gimnázium, tehát ez egy örökös feladat. Ez így van jól a dolog természetéből, ezért én azt gondolom, hogy ezen a beszámolón átjött a mérhetetlen tudatos szívósság is, és tényleg az egész világot behálózó tudás becsatornázása.

Egyetlen kérdésem van, hogy hallottunk és láttunk is slide-ot a Magyar Parasport Napjáról, láttuk azt, hogy hogyan fejlődött, láttuk azt, hogy négyszázvalahány volt, ha jól emlékszem az egyik slide-on a csatlakozók száma, van-e arra valamilyen tudatos terv, hogy hogyan lehet ezt még fokozni, és amit még hozzátennének, akármilyen segítség kérésével is a parasport napjához. A zárógondolat: minden sportolónak megbecsüléssel és tisztelettel gratulálunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Földi Lászlóé a szó.

FÖLDI LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök asszony. Nagy tisztelettel és mély alázattal hallgattam elnök úrnak a tájékoztatását, annál is inkább, mert ott, ahol én élek, Cegléden, ott is elég komoly parasport, illetve szervátültetettek sportja van, hiszen például a Velkey-testvérek, akik nagyon komoly eredményeket értek el korábban atlétika sportágban, most pedig az erőemelésben világkupán szerepelt egy fiú a gimnáziumból. Tehát büszke vagyok ezekre az emberekre, akik a mi vidékünkön ezt a sportot úzik, vagy így állnak hozzá.

Mint egyszerű vidéki ember, én arra is kíváncsi vagyok, hogy ha összehasonlítjuk a magyar parasport helyzetét a világ 180 országában - azt mondta elnök úr, hogy 180 ország jön körülbelül az olimpiára most Párizsban -, hol állunk, hol tartunk, mire lenne még szükségünk ahhoz, hogy még inkább előbbre tudjunk lépni, és hogy mit tudunk még ezeken kívül - a jogalkotásról szó volt elnök úr tájékoztatójában - mi mint képviselők, mint bizottság, hol és mi módon tudunk még segíteni ezen a sporton. Köszönöm szépen!

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most megadom a szót Demeter Zoltánnak.

DEMETER ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, de tulajdonképpen már aktualitását veszítette, mert az előttem felszólalók megfogalmazták mindazt, amit én is gondoltam megfogalmazni. De azért én is köszönöm a beszámolót, és gratulálok az

eddig elért eredményekhez. Így előre tekintve egy kicsit Párizsra, sok sikert kívánunk a sportolóknak, meg természetesen az egész stábnak.

Én is azt szerettem volna megkérdezni, hogy mint bizottság mit tudunk segíteni. Ugye, elnök úr is megfogalmazott egy dolgot, hogy az 1 százalék vonatkozásában lehetne előrelépést tenni, és azt mondta, hogy lepattant ez a kérdés. Bízunk benne, hogy ha talán mint bizottság fogalmazzuk meg, akkor előbbre haladunk. Ha már szót kaptam, esetleg van-e még más olyan kérdés, amiben mint bizottság tudunk segíteni a sportolók fejlesztése érdekében? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Akkor utolsó kérdésfeltevőként Szabó Szabolcs képviselő úré a szó.

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót. Én is köszönöm a beszámolót. Egy pár dolgot csak így felsorolásszerűen, ahogy eszembe jutott, meg ahogy hallgattam elnök úr beszámolóját. Néhány megjegyzésem meg egy konkrét kérdésem lenne.

Az első valószínűleg nem is annyira fontos, de amennyire önt ismerem, meg hallom a tévéből, az ilyen ügyek nagyon érdeklik. Említette, hogy nagyon visszaesett az Egyesült Államokban a paralimpia nézettsége Tokió esetében... *(Szabó László: Az olimpiának!)* Az olimpiának. Az nem lehet, hogy ez egyszerűen az időeltolódás miatt van? Mert Tokióban, mondjuk, kora este vagy késő délután van, ami a főműsoridő általában, és az mondjuk, hajnalok hajnala New Yorkban, a keleti parton, míg mondjuk, Rióban meg talán egy vagy maximum két óra eltolódás van. Aztán ezeket az adatokat biztos jobban ismeri, de ha már felvetette, rákérdezek erre, gondoltam, hogy nem lehet-e, hogy az időeltolódás ennek a fő oka.

A másik egy konkrét kérdés lenne. Annak kapcsán jutott eszembe, hogy említette, hogy nem először van itt, és valóban, többször hallottuk már, és emlékeim szerint, mikor legutoljára volt itt, ugye, előtte nem sokkal jelent meg a hír, hogy felmerült az ötlete annak, hogy Csepelen egy paralimpiai sportközpont létesüljön a Béke téri sporttelepen. Akkor erre rákérdeztem önnél, és ha jól emlékszem, olyasmit mondott, hogy ez egy határozott szándék, és ez inkább ilyen szándéknyilatkozatként született meg akkor. Erre kérdeznék rá, hogy ebben az ügyben van-e bármilyen fejlemény, ahhoz képest előrelépés, és ha igen, akkor milyen irányban néz ki most ez a projekt, lesz-e ebből valami, és ha igen, akkor nagyjából mikorra.

Az utolsó megjegyzésem, amit magamnak lejegyzeteltem, az a konkrét feladat kiosztására vonatkozik. Én a magam részéről, hogy ha a bizottság megfogalmaz módosító javaslatot az Országgyűlés felé tao és 1 százalék ügyben, és ezt a Momentum nevében is tudom mondani, azt biztos, hogy támogatjuk. A másik ügy valóban nagyon szenzitív és nem egyszerű ügy. Értelemszerűen most hallom először, amit mond, így hirtelen nem jut eszembe nekem sem olyan megoldás, amivel ezt jól meg lehetne oldani, de ha a bizottság vagy az egyes frakciók kodifikációs osztályai találnak erre olyan megoldást, ami az adatvédelmi ügyeket is figyelembe véve megnyugtatóan rendezi, az ellen nemhogy nem lesz kifogásunk, hanem támogatni is fogjuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, és még lett egy kérdés. Megadom a szót Simon Róbert képviselő úrnak.

SIMON RÓBERT BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, nem is kérdés, hanem inkább csak egy hozzászólás, és akkor a végén egy kérdés.

Köszönjük szépen elnök úrnak a beszámolót, illetve a csapatának az elvégzett szakmai munkát. Mi többször találkoztunk Győrben is, nemcsak fogyatékosággal, illetve sérültséggel élők sporteseményén, hanem például a Puskás-musicalnek a bemutatóján is. Tehát én azt gondolom, hogy köszönjük szépen azt a figyelmet, amit a városra, illetve a város fogyatékkal élői sportjára biztosítasz, és ezt kérnénk a következő időszakban is.

A második megjegyzésem az ahhoz kapcsolódik, hogy csatlakozva azokhoz, akik említették, hogy az 1 százalék és a tao kapcsán támogatást nyújtanak, illetve igen szavazatot fognak leadni, biztos, hogy én is ezt fogom tenni. Én ezt egy nagyon jó és nagyon előremutató felvetésnek tartom. Megfogalmaznék így a végén egy kérdést is, hogy a paralimpián Párizsban mely sportágakban látsz éremesélyt. Kérlek erről is beszélj! Tudom, hogy ez mindig egy jóslás, de mely sportágakban tudnak a magyar sportolók véleményed szerint éremeséllyel fellépni majd ezen a világversenyen? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az ügy fontosságát is jelzi, hogy képviselőtársaimban az elhangzott kérdések alapján újabbak és újabbak fogalmazódnak meg. Most kérdezem, hogy ki az, aki még szeretne megszólalni, illetve kérdést intézni elnök úrhoz. *(Jelzésre:)* Akkor megadom a szót Szabadi Istvánnak, és utána pedig válaszadásra felkérem elnök urat.

SZABADI ISTVÁN (Mi Hazánk), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök asszony! Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen én is elnök úrnak a beszámolóját. Ami bennem azonnal akkor megfogalmazódott, csak nem gondoltam, hogy ezt föl fogom tenni, de így a végére mindenképp, hogy nekem nagyon informatív volt a beszámoló, és megfogalmazódott bennem az, hogy milyen módok és lehetőségek vannak az önök számára arra, hogy minél több ember számára, mondjuk, a teljes lakosság számára eljuthassanak ezek az információk, hiszen meggyőződésem, és én is tapasztaltam azt, hogy az emberek nagyon keveset tudnak a paralimpiai sportot művelőkről, tagjairól, működéséről, és mondjuk, hogyha minél szélesebb körben lehetne ezeket a tájékoztatásokat, illetve a bizottság életét publikálni, akkor lehet, hogy még nagyobb sikereket lehetne elérni. Én magam is arról tudom tájékoztatni a bizottságot, illetve önöket, hogy azok a kérések, amik megfogalmazódtak az önök részéről, természetesen mindenképpen meggondolandóak, és mi is tudjuk ezeket támogatni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor megkérem Szabó László elnök urat, hogy válaszoljon a kérdésekre, felvetésekre.

Szabó László válasza

SZABÓ LÁSZLÓ elnök (Magyar Paralimpiai Bizottság): Köszönöm, elnök asszony. Igyekszem mindegyikre, és igyekszem lényegretörően.

Csöbör Katalin képviselő asszony, köszönjük a munkát. Jól ismerem az alapítványt, amit mentorál, létrehoz, figyel rá tényleg minden idegszálával, és Miskolcon is komoly parasportélet is zajlik, tehát azt is tudom, hiszen találkoztunk már ilyen rendezvényeken.

A testnevelőtanárok egy nehéz kérdés, mert valóban mi is szembesülünk néha olyan helyzettel, amikor egy testnevelőtanár azt mondja, van egy osztály, megy testnevelésórára, és ott van egy srác, akinek, valamilyen minimális sérültsége van, testi sérültség, akár a látásában, akár a hallásában, akár a testi képességeit tekintve, és mi is találkozunk olyan beszámolókkal, hírekkel, amikor leülteti inkább a padra, te ott üldögélsz, aztán majd zajlik a testnevelésóra. Nyilván ezt kell kiölni.

Úgy szoktam fogalmazni, ha meg nem haragszanak, hogy saját magamat idézzem, hogy a szellemi akadálymentesítés sokkal fontosabb, mint a fizikai, nyilván az is fontos, mert most már jogszabályok vannak, de a szellemi akadálymentesítés fontos.

Csak azért nézek Anitára, hogy segítsen majd a számokban, de azt hiszem, hogy olyan negyvenen vesznek részt minden évben az inkluzív... Most már van a Testnevelési Egyetemmel közösen egy inkluzív sportoktatóképzésünk, ahova döntően egyébként testnevelőtanárok jelentkeznek, ami kifejezetten a fogyatékosport felé mozdítja el őket. De ez valóban egy kruciális kérdés, hogy a testnevelőtanárok értsék, hogy nem kell otthagyni a partvonalon a fogyatékos diákokat. Klebelsberg képe és emléktáblája alatt vagy előtt ülünk, azt hiszem, hogy ez a megközelítés neki is tetszene, bár amikor ő a tevékenységét végezte, még aligha volt a fogyatékosportnak vagy a fogyatékoságnak olyan megbecsültsége meg figyelme, mint manapság.

Kálmán Olga képviselő asszony: is, tehát szerintem az a helyes választ. Tehát mi próbálunk az iskolákban jelen lenni parasportnapon, bármikor máskor, az előbb is beszéltem erről. Nem gondolom, hogy mindennek a megoldása a jogalkotás meg a jogalkotási feszítés vagy felelősségkiszabás. *(Csöbör Katalin távozik az ülésről.)* De valahogy azt érzem, hogy abban az ügyben, hogy a fogyatékos emberek számára a sportot felkínáljuk mint lehetőség, erre valamiért nekem az az érzésem, hogy itt muszáj volna a jogalkotásban ennek testet találni. Nem szeretem én sem, meg különösen nem szabad abba az irányba tolni, hogy ez valamiféle kötelezőséget jelentsen, mert ez hiba volna. De az az érzésem, hogy elveszítünk embereket azért, elveszítünk fogyatékos... Tudok konkrét példákat mondani arra, ha megengedik, most nem húznám ezzel az időt, de tudok konkrét példákat mondani, amikor balesetet szenvedő, Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben rehabilitálódó fiatal, korábban a sporttal soha nem foglalkozó fiatal ember azért talált rá a parasportra és lett paralimpiai érmes, mert a Rehabilitációs Intézetben szerveztünk olyan sportnapot, ahol ki lehetett próbálni a sportokat. Ez egy véletlen tulajdonképpen, hogy pont akkor rehabilitálták ott, pont akkor mentünk oda, pont olyan sportot kínáltunk, ami tetszett neki, pont eltaláltuk a dolgot, de ez egy véletlen.

Ha az OORI-ban minden egyes ott rehabilitált, balesetben, orvos hibából, ebből, abból, amabból fakadó fogyatékosággal ott rehabilitált emberhez eljut ez valami kiadvány formájában, találkozó formájában, ajánlat formájában, és ez nem az OORI meg a mi együttműködésünk - ami jó - kapcsán történik meg, hanem azért, mert a jogszabály ezt előírja, erősen fogalmazok, tudom, szerintem segítene. Én azt gondolom, hogy megtalálható ez a mezsgye.

Péterfalvi adatvédelmi biztos úrral, Kozma Ákos biztos úrral már erről sokat beszélgettünk, nekik is komoly aggályaik vannak, hogy lehet ezt úgy, hogy ez ne legyen a szenzitivitást sértő dolog, de az én álláspontom az „is”, menni kell az iskolákba meg a civil szervezetekbe meg az önkormányzatokba, de szerintem valahogy meg kell találni ennek a jogi, jogalkotási testét.

Kállai Mária képviselő asszony: köszönjük az elismerést, Szolnok valóban egy fellegvár, magam is sokszor voltam ott különböző fogyatékosport-eseményeken, polgármester úr is szíven viseli a dolgot, képviselő asszony is. Köszönet ezért.

A parasport napja ügyében szerintem a számok impresszívek, és ezek azok a regisztráló szervezetek, amelyek regisztrálnak, de nem muszáj nálunk regisztrálni, tehát lehet ezt csinálni anélkül is, hogy erre bejelentkeznének hozzánk. De azt hiszem, hogy az, hogy ebben az évben nem is tudom, hányan voltak, 600 fölötti volt az iskolák, önkormányzatok száma, egy klassz dolog. Kívánom ezt sok minden más sportszervezetnek is.

Földi László képviselő úr: Cegléd lassacskán majd szintén fellegvár lehet. Szebeni Gergő valóban most szépen teljesített Egyiptomban a világupán, Bíró Norbi régóta tolja Cegléden a dzsúdót. Köszönjük, kérlek, segíts a továbbiakban is.

Hol állunk? - kérdezted. Tokióban 164 ország volt, ha jól emlékszem a számra, tizennyolcadikak voltunk a világranglistán, tizennyolcadikak. A kilentizedét az országoknak magunk mögött tartottuk. És az előttünk levő 17-et nehéz megelőzni, mert egyszerűen mások a körülmények, pénzügyi körülmények, népességszámbeli körülmények, kulturális tradíciók, és még egy dolog, ha már mégiscsak egy politikustestületben vagyok, meg a háború. Tehát az oroszok meg az ukránok meg az izraeliek meg a palesztinok az elkövetkezendő 20 évben a parasport csúcsán lesznek, még jobban, mint eddig. Az amerikai kerekesszékes kosárlabda-válogatott: tengerészgyalogosok, akik a lábukat Afganisztánban hagyták. A kanadai sitting ice hokiválogatott: azok is tengerészgyalogosok, akik a lábukat Irakban hagyták. Tehát sajnos ez az összefüggés is létezik, és nyilván ilyen áron mi nem akarunk a parasport csúcsán lenni. A dél-szláv államok ülőróplabdázói azért olyanok, mert azok veterán katonák, meg az irániak. Tehát azért ennek más összefüggései is vannak feltétlenül, mint sportszakmai összefüggések.

Tizennyolcadikak voltunk a világranglistán. Ha ezt meg tudjuk tartani, az a csúcs, az a top, nincs följebb. Egyszerűen szerintem józannak kell lenni egy sportvezetőnek, az helyes, ha két lábbal a földön áll, ilyen tekintetben legalábbis biztosan.

Demeter Zoltán képviselő úr: 1 százalék, tao. Az fontos, mert megnyit egy forráslehetőséget, meg ad egy egyenjogúságot, vagy nem is tudom, amiért mi mindig küzdünk, hogy ez is lehessen. Igyekszem megtenni a további lépéseket is, és ha jól érzem, akkor e mögött érezhetek ilyen összpolitikai támogatást, ha nem dekódolom rosszul az elhangzott szavakat.

Szabó Szabolcs képviselő úrnak: biztos van ilyen, de talán emlékszik rá, hogy Tokióban azért voltak reggel az úszódöntők, hogy az amerikaiaknál főműsoridőben legyen. Tehát az van, hogy ezt érzi az olimpiai meg a paralimpiai mozgalom, hogy itt egy komoly nézővesztés van, és próbálják persze úgy alakítani, csak az a helyzet, már bocsánat, ezt is óvatosan fogalmaznám meg, hogy egyre kevésbé érdekli ez az embereket, ez a helyzet. A foci-világbajnokság egyre kevésbé érdekli az embereket, a mai világversenyek egyre kevésbé érdeklik az embereket. Más médiafogyasztási szokások vannak, ehhez kell hozzájárni, ehhez kell menni. A paralimpia is próbál ez ügyben tenni egy csomó dolgot, meg az olimpiai mozgalom is próbál tenni egy csomó dolgot, de nincsenek jó állapotban e tekintetben.

Most fölmerült az olimpiai mozgalomban, nem insiderkedni akarok, csak azt akarom mondani, hogy Los Angeles már úgy gondolkodik a 2028-as olimpiáról és paralimpiáról, hogy valójában egy fesztivált akar csinálni zenével, gasztronómiával, én nem tudom, micsodával, merthogy egy más logikát vigyen bele, mert az sokkal értelmezhetőbb ma, különösen a fiatalok számára. Arról nem beszélve, hogy a nézők öregszenek rettenetesen.

A csepeli paralimpiai központ: én is olvasom az újságokat, érzékelem, hogy képviselő úr is talán csak a szélén, de azért mégiscsak ott a csepeli nem egyszerű helyzetben valamilyen módon érintett. Azt tudom elmondani, hogy azt a szándékot, hogy ez legyen, érzem, ez továbbra is van. Volt ez ügyben néhány megbeszélés, konkrétum még nincs, de a szándékot, őszintén tudom mondani, azt érzem és látom, és azt hiszem, hogy talán jó lenne, ha egyszer ez megvalósulhatna.

Nehéz ügy ez, ne haragudjanak, hogy megint erre szánok pár mondatot. Nehéz ügy egy paralimpiai központot létrehozni, mert egész egyszerűen - és megint józanul próbálok fogalmazni - nincs annyi parasportoló Magyarországon, hogy teljes

egészeben kihasználjon egy ilyen paralimpiai központot. Iránban voltam a paralimpiai központban. Na, ott van. Vagy nem is tudom, hol láttam még ilyet. Nem nagyon láttam ilyet egyébként máshol. A braziloknál van ilyen, azt tudom. Kazahsztánban van ilyen. De csak olyat érdemes csinálni szerintem, ami egyébként ki tud szolgálni mást is, iskolákat, versenyeket. Önmagában a paralimpiai központ, azt hiszem, hogy nehezen értelmezhető.

Simon Róbert képviselő úr, köszönjük mi is a Győr felől érkező támogatást. Ugye, asztalitenisz, evezés, atlétika, ezekben erős parasportokban Győr. Épp tegnap volt az evezős szövetségnek egy sajtótájékoztatója, magam is ott lehettem, ahol Pető Zsolt nagyszerű győri evezősünk paralimpiai kvalifikációjáról is beszéltünk. Még van egy sansza Zsoltinak most, áprilisban Szegeden, hogy megcsípje az utolsó európai kvótát evezésben. Úgyhogy Győr egy masszív fellegvára a parasportnak, leginkább asztaliteniszben.

A paralimpiai esélyekről picit Bogit is, ha meg nem haragszanak, akkor megszólítanám. Elnézést, nem vezetni szeretném az ülést, de mégis hadd mondjak én előbb egy pár szót, aztán ő is. Az van, hogy van szemmel jól látható esélyünk arra, hogy minden idők legeredményesebb paralimpiai csapata legyünk. És megint csöndesen beszélek, de ebben a körben, azt hiszem, hogy lehet: és most vagyunk a horizonton. Ennél sokkal jobb vagy jelentősen jobb nem lesz soha, never, mert egész egyszerűen a világ globalizálódása és a sport globalizálódása ezt nem fogja lehetővé tenni soha többet. Halkan és csöndesen mondom, semmi közöm hozzá, de csak szeretném itt nem a pesszimizmusomat, hanem a realitásomat osztani a teremben: az olimpiával is ez a helyzet. Soha nem leszünk olyan eredményesek már, mint amilyenek voltunk a hatvanas, hetvenes vagy ötvenes években. Egyszerűen nem, másképp működik a világ. De egy sikeres paralimpiánk lesz. Bogi, te hogy látod?

ELNÖK: Madarászné dr. Mező Boglárka paralimpikonnak megadjuk a szót, köszönöm szépen. *(Szabó László: Elnézést...)*

Madarászné dr. Mező Boglárka kiegészítése

MADARÁSNÉ DR. MEZŐ BOGLÁRKA parasportoló: Tisztelettel köszöntök én is mindenkit. Én a kerekesszékes vívásról tudok beszámolni. Nagyon hosszú kvalifikációs időszakunk van, 2022 októberében kezdődött, azóta havonta, kéthavonta folyamatosan versenyekre járunk, gyűjtjük a pontokat. Voltunk mindenfelé Ázsián keresztül Amerikán át. Jelenleg a legközelebbi versenyünk május végén Brazíliában lesz. Két hete jöttünk haza az Európa-bajnokságról, ami Párizsban volt, úgyhogy egy jó kis főpróba volt, mert nagyon szép eredményeket értünk el: a tőrccsapattal aranyérmesek lettünk, emellett számos egyéni érem is lett. Úgyhogy teljes erőbedobással készülünk Párizsra. Az edzéseket integráltan próbálják megszervezni nekünk a szövetség, az egyesületek, az edzők, úgyhogy most is edzőtáborba fogok innen továbbmenni. A kvalifikáció május végén zárul le, aki kvótát szerez, mindenki éremeséllyel megy ki a párizsi paralimpiára, és nagyon reméljük, hogy csodás eredményeket hozunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen-

SZABÓ LÁSZLÓ elnök (Magyar Paralimpiai Bizottság): Köszönöm, elnök asszony, ne haragudjon, hogy...

ELNÖK: Hogyha még van, elnök úr...

SZABÓ LÁSZLÓ elnök (Magyar Paralimpiai Bizottság): Igen, még Szabadi képviselő úrnak szeretnék válaszolni, elnézést.

ELNÖK: Ja, igen. Akkor köszönjük szépen.

SZABÓ LÁSZLÓ elnök (Magyar Paralimpiai Bizottság): Csak Bogit kiegészítendő: vívás, asztalitenisz, atlétika, kajak-kenu, úszás. Ez az öt sportág az, amiben biztosan érmet várunk, és azt gondolom, hogy lesz is mindegyikben. Emellé szerencsével, felkészüléssel, sok mindennel még bejöhethet egy-kettő sportág, ahol érmünk lehet, de ebben az öt sportágban lesznek. És ugye, nem véletlen, hogy ezek ugyanazok a sportágak, mint sikersportág, vagy majdnem ugyanazok, mint az épeknél, mert hát sport tradíciók minden országban vannak és azok egységesek.

Szabadi képviselő egy érdekes kérdést vet fel, és szerintem ez egy fontos beszélgetés, hogy kinek milyen felelőssége van az eljutásban. Biztos nekünk is van, hogy eljutunk-e vajon elég emberhez ezekkel az ügyeinkkel, a parasportolók ügyével. De azt hiszem, hogy ebben van felelőssége a médiának is, talán a politikusoknak is, az önkormányzati vezetőknek, talán még az üzleti világnak is, hogy ők vajon érzik-e annak a felelősségét, hogy ez egy olyan ügy, ahol - megint visszatérek az elejére -, most persze tök fontos, hogy a Bogi Európa-bajnok lett, meg paralimpiai bronzérmes, meg reméljük, hogy még sok érmet fog nyerni, de hát, amit ő képvisel, az ennél sokkal több. Hogy itt ül önökkel egy parlamenti bizottságon, hogy munkája van, hogy egyetemet végzett, hogy nyelvet beszél, hogy egy olyan ember, aki azt mutatja - ha visszaugorhatok az elejére -, hogy fogyatékosnak lenni nem azt jelenti, vesztesnek lenni. Már ne haragudj, Bogi, ez majdnem fontosabb annál, hogy hány érmet nyer. És ez egy fontos felelősség szerintem, és ebben a felelősségben osztozunk mindannyian, a politika, az önkormányzatok, az üzlet, az újságírók, meg persze a sportvezetők is, meg persze a sportolók is.

Amikor most fölhívtuk a Bogit, hogy jöjjön el velünk, mert fontos lenne, hogy itt legyen egy sportoló, akkor persze, hogy jön, nem kérdés, hogy az neki egy feladata, hogy önöknek is - huszonketten ülnek itt, a teremben, de mégis fontos, hogy ennek a 22 embernek ő maga mondja el az érzéseit. Ezek fontos ügyek. És ez is egy elérés. És köszönöm képviselő úr, mert ez egy fontos és lényegi kérdés.

ELNÖK: Köszönjük szépen a válaszokat. Azt hiszem, a bizottság nevében mondhatom azt, hogy gratulálunk az eddigi teljesítményhez, az önök munkájához, minden paralimpikonnak az eddigi versenyeredményeihez, és azt is gondolom, hogy a bizottság nevében egyöntetűen kijelenthetjük, és mondhatom, hogy a párizsi olimpiára nagyon szurkolunk, és nagyon sok sikert és eredményes munkát és felkészülést kívánunk. A felvetett javaslatokat pedig megvizsgáljuk természetesen. Én azt kérem, hogy elnök úrral még majd beszéljünk erről, hogy ennek a technikai lebonyolítása hogyan történjen. Fontos felvetések voltak ezek. Köszönjük szépen a javaslatokat, a tájékoztatót, a beszámolót is.

Ezzel a napirendi pontot lezárom. Köszönjük szépen, hogy itt volt Szabó László elnök úr, Urr Anita főtitkár asszony, Kovács Barbara kommunikációs igazgató, Madarászné dr. Mező Boglárka paralimpikon és Szabó Bence kommunikációs munkatárs. Amennyiben vendégeink megérkeztek, akkor mindjárt kezdjük a második napirendi pontot. Talán egy perc technikai szünetet elrendelek addig. *(Kállai Mária távozik az ülésről.)*

(Szünet: 11.08 - 11.11)

Tájékoztató a kiemelt nemzeti emlékhely és a Steindl Imre Program helyzetéről

Tisztelettel köszöntöm vendégeinket. Megnyitom a 2. napirendi pontot. Következzék Wachslér Tamás tájékoztatója a kiemelt nemzeti emlékhely és a Steindl Imre Program helyzetéről. Megadom a szót Wachslér Tamás úrnak. Tessék parancsolni!

Wachslér Tamás tájékoztatója

WACHSLER TAMÁS, a Steindl Imre Program vezetője: *(Előadását kivetített prezentációval kíséri.)* Köszönöm szépen, mint ahogy nagy tisztelettel köszönöm a meghívást is. Engedjék meg, hogy bemutassam kolléganőmet, Dénes Katalint, aki a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottsággal kapcsolatos kvázi hatósági jogkörökkel kapcsolatos szakértői munkát végzi. Ha a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottsággal kapcsolatos kérdést kapnék, akkor arra tőle kérnék segítséget.

Két fogalomról beszélünk itt: az egyik a kiemelt nemzeti emlékhely, a másik pedig a Steindl Imre Program. A kettő közötti kapcsolatot próbáltuk ezen az ábrán bemutatni. Sárgával jelöltem körbe a kiemelt nemzeti emlékhely területét, ez praktikusán az Országház, a Kossuth tér és a rakpart - mondjuk úgy - idetartozó része, a Nemzeti Összetartozás Emlékhelye és a Vértanúk tere. Ezek mind, amiket elmondtam, az összes helyrajzi szám, összes ingatlan az Országgyűlés Hivatala vagyonkezelésében van. Van két további jelentős épület, az egyik az Igazságügyi Palota, a másik pedig az Agrárminisztérium épülete, ezek nincsenek az Országgyűlés Hivatala vagyonkezelésében. Technikailag ebben a pillanatban a mi vagyonkezelésünkben vannak, mert beruházás alatt állnak, de egyébként az egyik az igazságszolgáltatáshoz fog tartozni, gondolom, a Kúriához, a másik pedig állami tulajdon, és kormányiszerv működik benne, mint ahogy mindig is az működött.

Ezen az ábrán még másik három épületet lehet látni itt, amiket megjelöltünk. Az egyik a Szabad György Irodaház, az a metró fölött lévő irodaház, amely az Országgyűlés Hivatala vagyonkezelésében áll, és amivel kapcsolatos projektet szintén a Steindl Imre Program keretében valósítottuk meg; a másik a most Tisza Lajos Irodaház nevet viselő országgyűlési bérház, ahol az Országházat fűtő kazán is található, és a harmadik pedig, amire elfelejtettem jelölést tenni, de ez a Wellisch-háznak nevezett épület a Kossuth tér déli végén, ahol többek között a Miniszterelnökségnek, Igazságügyi Minisztériumnak vannak különféle szervezeti egységei, amely szintén ebben a programban újult meg.

Még annyit, hogy a kiemelt nemzeti emlékhely intézményét az örökségvédelmi törvény hozta létre, az praktikusán egy településképvédelmi kategória. Ennél bonyolultabb, de ez egy viszonylag jó megközelítés. A Steindl Imre Program pedig, mint ilyen, nincs definiálva, tehát nincs olyan kormányhatározat, amely azt mondja, hogy mostantól ezt kell a Steindl Imre Programnak tekinteni, de ezt a projektcsoporthoz, amelyek egymással összefüggésben valósultak meg, szoktuk így nevezni, ezeket fogom most nagyon röviden bemutatni.

Az első, amit mutatok, nem része a Steindl Imre Programnak, ez az Országház homlokzati rekonstrukciójára egy emlékeztető képpár, amit csak azért mutatok, mert ez azt mutatja, hogy mindannyian emlékszünk arra a sok évtizedre, ki mennyire emlékszik ebből, ami azzal telt el, hogy az Országházon újra meg újra állványok jelentek meg. Ez a homlokzati rekonstrukciónak volt köszönhető, ami 2014-ben ért el 80 éves munka során a végére, és ez adta meg az apropóját, az Országház külső rekonstrukciójának látható befejezése adta meg az apropóját, hogy ezt a gyémántot egy megfelelő foglalatba is helyezze a döntéshozó. Így kezdődött a Steindl Imre Program, egy országgyűlési határozattal. Mondom, akkor még nem szerepelt ez a név az elnevezésében.

Az első üteme a programnak a Kossuth tér rekonstrukciója volt, mondjuk úgy, hogy faltól falig, tehát az összes térfallal bezárólag a teljes terület, mind a 8 hektár, beleértve az alsó rakpart egészen a cipős emlékműig történő megújítását, a mélygarázs, a látogatóközpont.

A szobrok rekonstrukciója. Az volt az alapelv, hogy a Kossuth téren azok a szobrok legyenek, amelyek 1944, a szoborrombolások megkezdése előtt a téren voltak, ezt valósítottuk meg. Ezen a képen hármat láthatunk a szoborprojektekből. Ezen kettőt, a Rákóczi-szobor felújítása, a József Attila-szobor áthelyezése, és most hosszan lehetne ismertetni, hogy a téren korábban volt szobrok hova kerültek. Ha kérdezik, akkor természetesen szívesen azt is elmondom, de az része a dolognak, hogy valamennyi, a téren korábban volt szobrot megfelelő helyen újra felállítottuk.

A látogatóközpont, ami ebben a projektütemben valósult meg: a IV. Béla terem nevet viselő kiállítótér az Országgyűlés északi udvarában, a mélygarázs, ami az önkormányzat használatára áll rendelkezésre, és a Wellisch-ház, amelyet az előbb említettem. Azért van ez a két képpár, mert ahogy jeleztem, a projekt részeként kapta vissza a tetőjét és kapott homlokzati rekonstrukciót ez az épület, tehát nekem az életemnek a része volt egy darabig ez a projekt. De ha eszembe jut, ha valamiért föl kell idéznem, hogy hogyan nézett ki ez az épület a tetőrekonstrukció előtt, akkor komolyan törni kell a fejemet, annyira jellegtelen volt, hogy nehéz rá emlékezni, és ez a képpár azt mutatja, hogy milyen fantasztikus örökséggel nézhetnénk szembe, ha valamennyi, a második világháború során meg után lerombolt tetőidom visszaállításra kerülne. Tehát ez még az első ütemmel párhuzamosan valósult meg.

A második ütembe két épületet szoktunk sorolni: az egyik, mondjuk úgy, hogy fiatalkori nevén MTESZ-háznak nevezett épület, amelynek a bontása után a Szabad György Irodaház felépítésére kerülhetett sor. Itt egy másik képpár ugyanerről az épületről. Ehhez a projekthez kapcsolódóan valósult meg a két épületet, az Országházat a Szabad György Irodaházzal összekötő talajszint alatti folyosó, a Tandor Ottó terem itt nagyjából alattunk a hármask udvar beépítésével, és az a középső képen, ahol a folyosó beérkezik az Országházba, tehát ez is ennek a projektnek a része volt.

A másik épület, említettem már, az országgyűlési bérház, a Tisza Lajos Irodaház, amelynek a tetőidoma került helyreállításra, és az épület teljes, az összes közműig menő teljes rekonstrukción ment keresztül, teljesen megújult több mint 120 éves használat után.

A következő ütembe szoktunk sorolni két térépítészeti projektet: az egyik ez az Összetartozás Emlékhely az Alkotmány utca torkolatában, a másik pedig a Vértanúk tere teljes rekonstrukciója, a tér közepén az emlékmű rekonstrukciója és a Nagy Imre-szobor máshol való felállítása, a Jászai Mari téren való felállítása.

A negyedik ütembe szoktunk sorolni az Igazságügyi Palota és az Agrárminisztérium rekonstrukcióját. Most érek oda, ami most zajlik, és amire voltaképpen értelmezésem szerint a meghívás vonatkozott. Ennek a két épületnek a rekonstrukciója a mi világunkban egy projektként zajlik, egy tervező, egy műszaki ellenőr, egy kivitelező valósítja meg, és ez nem véletlen. Ennek a legfontosabb oka az, hogy a két épület közül az Igazságügyi Palota, amit most látunk a képen, az ország egyik legfontosabb és legmívesebben megvalósított műemlék épülete. Ez egy szolgai hűségű műemléki rekonstrukció tárgya lesz, de vannak olyan dolgok, amelyeket nem tűnt célszerűnek ezen a házon belül megvalósítani. Az egyik, ami a legnagyobb etap, az a mélygarázs. Nyilvánvalóan nem lehet ez alá az épület alá mélygarázst építeni, mint ahogy az Országház alá sem lehetett értelemszerűen, és ezért ennek a háznak a kímélése érdekében ezt a házat is az Agrárminisztérium alatt épülő mélygarázs fogja kiszolgálni.

A másik, hogy ebben a házban nem épül a dolgozóknak étterem, kávézó, ezt is az Agrárminisztérium étterme fogja megoldani. És a harmadik, ami kevésbé látványos, de nagyon fontos, az pedig a fűtés. Ezen a házon évtizedekig volt kémény, eredetileg nem volt. Most nincs kémény, és nem is lesz. Ez azért lehetséges, mert az ezt a házat is fűtő kazánok az agrárminisztériumi épületben fognak megvalósulni, tehát ezt a házat nem fogja füstfelhő és kémény elcsúfítani. Ezek a technikai okok, amik azt eredményezték, hogy ez a két épület egy projekt keretében valósul meg, ami azért szokatlan, mondhatnám, hogy precedens nélküli - külföldön se nagyon ismerek ilyen példát -, mert praktikusán két hatalmas ág fontos épülete kerül egy projektbe. Magyarán, ha költségvetési fejezetek irányából közelítem meg, a két költségvetési fejezet gazdái túlléptek a rövid távú szempontjaikon, és tudomásul vették, hogy összességében a közjó szempontjából az a jobb, ha ezek a projektek egy kézben, egy kéz által, egységes elvek alapján valósulnak meg.

Ennek az épületnek a rekonstrukciója a mostani tervek szerint 2026 első negyedévére fejeződik be, és egyéb döntések függvényében költözhet majd vissza a Kúria. Két kép, az egyik az épület díszcsarnokában lévő Lotz-freskó, ami szintén teljes restauráláson fog keresztülmenni, a másik pedig ennek a makettnek egy metszete, csak azért, hogy egyben lehessen látni az egészet. Ezt a makettet az emlékhely bejáratánál lévő két konténerben, ezt az egyikben, és a másikban pedig az Agrárminisztériumot bemutató makettet lehet megnézni. Ez megmutatja ezeknek a projekteknek a léptékét. Mind a két épület díszvilágítást is fog kapni a beruházás részeként, tehát ezzel fog gazdagodni a budapesti látkép.

Az Agrárminisztérium. Ez kevésbé az Igazságügyi Palotához hasonlító, mindenképpen kevésbé értékes épület, bár van műemléki védelme. Ezen az épületen, azért mondjuk úgy, hogy átment a történelem, ezt 1887 óta folyamatosan használják, teljes rekonstrukcióra soha nem került sor. Minden szempontból el volt avulva. A néhány évvel ezelőtti kiköltözésnél az egyik utolsó csepp a pohárban, amiért a kiköltözés mellett döntöttek, az az állandósult tűzveszély volt. A háznak gyakorlatilag nem volt tűzvédelme, de egy csomó hasonló ijesztő érvelés is lehetne mondani, hogy miért volt szükség a kiköltözésre és miért van szükség a rekonstrukcióra. Hogyha körbejárnak most a házat, akkor azt fogják látni, hogy a ház hátsó oldalán egy nagyon jelentős bontás történik. A végén, ami születik, az nem az önök által néhány évvel korábban, néhány évvel ezelőtt megszokott látvány lesz, hanem az eredeti látvány. Az évek során rákerült plusz emelet-ráépítések lekerülnek róla, visszakerülnek az eredeti plasztikai díszek, tehát minden szempontból úgy fog kinézni, mint annak idején, amikor Bukovics Gyula tervei nyomán az építők befejezték a munkát. Belülről lesznek lényeges változások, lefedjük a középső udvarát, és megnyitjuk a Kossuth tér felé is, és hátrafelé a Kozma Ferenc utca irányába is. Nyitott lesz, tehát bárki bemehet, és ezzel egy passzázst hoz létre a házon belül. Összeköti a ház mögött lévő Lipótvárosi utcákat a Kossuth térrel, amit ennek a háznak a megépítése szakított meg, ezt a városszerkezeti kapcsolatot.

Röviden arról, hogy miért van szükség erre a bontásra. Ez a három alaprajzi részlet különböző idősíkokat mutat. A baloldali az eredeti, a Bukovics Gyula által megtervezett épület. Ha megnézzük, akkor az a szokatlan benne - bár láttunk hasonlókat, történetesen ez a szoba is, ahol most ülünk, hasonló, a kinti előtérrel együtt -, mert ez úgy volt megtervezve, hogy a középső szobasor ablak nélküli volt, ennél fogva irodaként használhatatlan, és nagyon hamar rájöttek, hogy ez nem volt egy nagyon jó ötlet. Már 1906-ban tervpályázatot írtak ki a ház átépítésére, de aztán végül is nem valósult meg a beruházás, tehát nem került sor az átépítésre. A későbbiekben, valamikor a harmincas években állt elő az a helyzet, amit a középső ábrán látnak. Ott az épület tengelyében egyik oldalról vékony fallal, a másik oldalról főfallal szegélyezett

folyosót lehet látni, és a folyosótól balra pedig úgy állítottak elő irodákat, hogy a régi folyosót elfalazgatták, és amennyire lehetett, áttörték a főfalat. Amennyire lehetett, ez a probléma, mert csak kicsit lehetett, hiszen ez egy főfal, és ebből adódtak azok a szobák, hogy a szoba nagyjából felénél egy vastag fal, amin egy kicsi nyílás van, ezért a szoba több mint fele sötét volt, használhatatlan irodai munkára. Ezért született az a döntés, hogy ezt az alaprajzi alapproblémát a ház szerkezetébe való belenyúlással hozzuk rendbe. A jobb oldali ábrán a beruházás eredményeként kialakuló alaprajzi elrendezés látható, ami egy szokásos alaprajzi elrendezés. Így építünk irodaházat: középen folyosó, jobbra-balra irodák. Tehát ez az oka annak a bontásnak, amit most láthatnak, és ami egyébként néhány héten belül véget ér.

Nagyon röviden, az ötödik ütem lehet, vagy lesz majd egyszer, ha erről a döntések megszületnek, az az Országház rekonstrukcióját tartalmazó projekt. Azért mondom így, hogy lehet egyszer, mert erről még nincsen döntés. Arról volt döntés, arról született egy kormányhatározat, ennek a címlapját tettük be ebbe a prezentációba, hogy vizsgáljuk meg, készítsünk egy beruházási tervet annak érdekében, hogy döntést lehessen hozni, hogy milyen rekonstrukcióra van szükség és lehetőség. A beruházási terv elkészült, a további döntések még nem születtek meg. Tehát még az a döntés, hogy kell-e továbbmenni az Országház rekonstrukcióval, és ha igen, akkor milyen irányba... A beruházási tervet már elfogadta az Országgyűlés Hivatala, de a továbbhaladásról még nincsen döntés, ezért kérdőjellel jeleztem, hogy ez vagy lesz, vagy nem lesz. Meggyőződésem szerint valamikor meg fog történni. Hogy most a következő néhány évben, vagy később, azt nem tudom, de az Országház állapota meggyőződésem szerint mindenképpen szükségessé teszi.

Köszönöm szépen, igyekeztem rövidre fogni a beszámolómat, és ha kérdések vannak, akkor természetesen állok rendelkezésükre.

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatót. Kérdezem a bizottságot, hogy van-e kérdés, hozzászólás (*Jelzésre:*) Elsőként majd Szabó Szabolcs, aztán Szabadi István, és ha minden igaz, akkor ez a két hozzászólás lesz. Köszönöm szépen.

Kérdések, vélemények

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót, és köszönöm a beszámolót. Egyébként én azt gondoltam, hogy inkább ez utóbbiról lesz szó főleg, függetlenül attól, hogy én is tudom, hogy döntés nem született. Én eleve ezt írtam föl magamnak, úgyhogy, ha megengedi, akkor erre a Parlament-felújításra kérdeznék rá.

Ezt halljuk azért, főleg az itt dolgozóktól, hogy az épületnek elsősorban az elektromos hálózata és a fűtési rendszere valószínűleg az, ami komoly felújítást igényel. Amennyire én hallom - ez persze nem hivatalos információ, aztán majd a válaszból kiderül, hogy ez így van-e vagy sem -, ha itt egy teljes körű felújítást akarnak, akarunk megvalósítani, akkor valószínűleg az kiköltözés nélkül nem is oldható meg. Én hallottam már fél évet, meg egy évet is ilyen becslésre. Anélkül, hogy nyilván konkrét tervek lennének, ez persze nem lehet, de nagyságrendileg valami ilyesmi szinten valószínűnek tűnik.

Én arra kérdeznék rá ezzel kapcsolatban, hogy ha ez igaz - ha nem igaz, akkor értelemszerűen a kérdésem tárgytalan. Ha ez igaz, hogy ez egy féléves-egyéves kiköltözést igényel - és mondjuk időzítés szempontjából a legoptimálisabbnak nyilván a 2026 tűnik, hiszen itt van két nagyon nagy épület szemben -, elvileg azon gondolkodtak-e már, hogy ez a két nagy épület vagy azok közül az egyik alkalmas lehet-e arra, hogy ideiglenesen az Országgyűlés ott tudjon működni? Esetlegesen olyan típusú előkészítéseket betesznek-e ezekbe az épületekbe, ha potenciálisan alkalmasak, hogy ne utólag kelljen valamit, mit tudom én, egészen más, nem tudom én, kábelezés

kell, gondolom, egy olyan terembe, ahova azt tervezem, hogy esetleg később beszerelek, mondjuk, 200 széket meg egy pulpitust? Ez lenne a konkrét kérdésem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabadi István következik.

SZABADI ISTVÁN (Mi Hazánk), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Köszönöm szépen én is a beszámolót, kíváncsian vártam én is, hiszen csodálattal nézem a felújításokat, hiszen én magam is rendkívül értékesnek és óvandó műemléknek tartom ezeket az épületeket, amelyek most éppen rekonstrukció alatt vannak. Többször láttam én is, és részben kaptam is választ rá, hogy miért is történik az Agrárminisztérium mögöttes szárnyának kvázi a bontása. Számomra egy kicsit furcsa volt, hogy lebontjuk, de akkor részben kaptam rá választ. De mégis, az, amit most elbontanak, akkor egy régebbi ráépítés volt, és azt kellett most újra lebontani, és akkor az eredeti állapot? - erre szeretnék egy pontos választ kapni, legalább itt alkalmam lesz arra, hogy megkérdezzem.

Illetve Szabó Szabolcs is érintette azokat a kérdéseket, amelyeket én is az ötödik ütemmel kapcsolatban szerettem volna feltenni. Először is, a beruházási terveket részletesen meg lehet tekinteni? Ha igen, akkor azt hol lehet megtekinteni? Lehet, hogy én lemaradtam valamiről, de ha lehet, akkor esetleg szívesen megnézném, csak azért, hogy tájékozódjak, hogy mi lesz a jövőben.

Valóban érdekes kérdés lehet az, hogy milyen hosszú ideig tarthat, és milyen jellegűek ezek a beruházások, mert én viszont meg azt is hallottam, nyilván most legalább itt meg tudjuk ezt konkrétan kérdezni, hogy akár egy ciklus erejéig is tartana a felújítás, hogy tényleg valóban mivel állunk majd szemben, és melyek azok a beruházások, amelyeket tényleg meg kell csinálni, és alkalmas lehet-e esetleg az Igazságügyi Palota arra, hogy ideiglenesen is, de az Országgyűlés akkor ott folytassa a munkáját. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt megadom a szót igazgató úrnak, én is szeretnék akkor egy kérést megfogalmazni. Amennyiben és amikor már hivatalossá válik és megszületik a végső döntés arról, hogy az Országház mikor lesz ezen modernizációval felújítva, akkor kérnék szépen a bizottság részére ismételtlen egy tájékoztatót. Köszönöm szépen. Öné a szó, igazgató úr.

Wachsler Tamás válaszai

WACHSLER TAMÁS, a Steindl Imre Program vezetője: Köszönöm szépen. Szeretnék hangsúlyozni egy nagyon fontos dolgot, mégpedig azt, hogy az Országház lehetséges felújításáról beszélünk. Azért fontos hangsúlyozni, nehogy az a tévképzet legyen, hogy erről már van döntés, hogy ez meg fog történni. Ez egyelőre a mi javaslatunk, amit az Országgyűlés Hivatal mint javaslatot elfogadott, de a döntéshez azért egy-két fontos technikai feltételre szükség van, például pénzre és ehhez hasonlókra meg a kiköltözésről szóló döntésre. Tehát nehogy ebben félreértés szülessen.

Az általunk megfogalmazott javaslat nagyok sok elemet tartalmaz. A fűtés teljes rekonstrukciója és a ház szellőzésének teljes rekonstrukciója ennek a kevésbé látványos, de talán legfontosabb eleme. Ennek a háznak a fűtési rendszere abban a technikai logikában működik, amit az 1880-90-es években megálmodtak, amikor a tervek megszülettek. Tehát ez egy forró gőzzel működő rendszer, amelynek vannak előnyei és van számos hátránya is. Az egyik legfontosabb hátránya az, hogy ez egy két bites rendszer: vagy be van kapcsolva, vagy nincs. Ezt a házat úgy fűtik, hogy időnként

fölfűtik, aztán le, aztán lehül, akkor megint fölfűtik, megint lehül. Az üzemeltető személyzet - nevezzük nyugodtan annak - hősiek erőfeszítései tartják ezt a rendszert életben. A kazánok nem az eredetiek, azokat már cserélték néhány évtizeddel ezelőtt, de a rendszer egész logikája az, hogy ezekben a szobákban radiátorok vannak, amelyekben forró gőz áramlik, és a nagyobb termekben pedig a forró levegő áramoltatása zajlik. Ez a legmélyebbre nyúlás.

A másik a szellőzés. Amikor nincsenek nyitva az ablakok, vagy amikor éppen figyelmen kívül hagyjuk, hogy ezeken az ablakokon azért szivárog be levegő, a ház szellőzése, frisslevegő-utánpótlása a Kossuth téren lévő két kovácsoltvas ráccsal fedett aknán keresztül történik, ami azért nyitva tartja a szabotázs lehetőségét. Nem véletlenül döntött úgy jó pár másik törvényhozási épület üzemeltetője, hogy ne menjünk messze, a bécsi, Bécsben a frissen befejezett rekonstrukcióban ez megvalósult, hogy a frisslevegővétel végpontját behelyezik az épület belsejébe.

Ezek az ilyen nagyon mélyre nyúlók, és van egy csomó látványosabb, de kevésbé mélyre nyúló elem, amelyek, ha egyszer sor kerül a beruházásra, akkor, ahogy szokták mondani, egy piszkos kézzel elvégezhetők.

A másik kérdés, hogy röviden válaszoljak: a beruházási tervet mi készítettük, de a beruházási terv gazdája, aki a dolgot uralja, az Országgyűlés Hivatala, tehát a hivatalnál lehet ebbe betekintést kérni.

Ami pedig a kiköltözést illeti, sok vita volt arról, hogy megvalósítható-e az Országház rekonstrukciója kiköltözés nélkül. Mi az első perctől kezdve azt képviseltük, hogy nem. Én nem tudom elképzelni azt, hogy miközben a ház egyik felében bizottsági ülések zajlanak, közben a másik felében elvágjuk a fűtést, és azt mondjuk, hogy igyekezünk befejezni, mire megint hideg lesz, vagy ehhez hasonlók. Tehát annyira egységes rendszerként működik ez a ház, az összes közműve egységes rendszerként, hogy olyan típusú barkácsolást, hogy itt egy picit belenyúlok, és remélem, hogy a túlsó végén működik, egyszerűen nem lehet megkockáztatni semmilyen épülettel, a törvényhozásnak otthont adó épülettel pedig végképp nem lehet megkockáztatni.

Tehát az a kérdés eldőlt, hogy ha sor kerül a rekonstrukcióra, akkor a törvényhozás kiköltözésével.

Mennyi ideig fog ez tartani? Fogok válaszolni, csak azért nehéz rá válaszolni, mert attól függ, hogy az általunk lerakott menüből mekkora részről születik döntés, mi mindent kell megvalósítani. De hogy ne kitérő választ adjak: szerintem egy ciklus a reális, körülbelül négy év a reális. Lehet egy picit rövidebb, lehet egy picit hosszabb. Az is egy ilyen technikai kérdés, hogy mi a célszerűbb, ha erre sor kerül, valahol a ciklusváltáskor történjen meg a költözés, vagy a ciklus közepén. Mind a kettő mellett szólnak érvek. Az osztrákok például a ciklus közepén költöztek, és nem azért, mert nem voltak készen a tervek, hanem mert így látták praktikusnak.

A 2026-os ciklusváltás egészen biztosan nem lesz, tehát addigra erre nem tud sor kerülni, ami egy okból kicsit sajnálatos, de ez van. Egyszerűen, ha most hirtelen azt mondaná a döntéshozó, mondjuk, a kormány, hogy oké, vágjunk bele, kezdjük el a tervezést, akkor sem készülnénk el, tehát nem állnánk úgy a tervezési meg tendereztetési előkészülettel sem meg az új helyszínnel kapcsolatos előkészületekkel sem, hogy erre sor kerülhetne.

És hogy hová, arról van döntés. Az a határozat, aminek a címét fölvetítettem, az egyértelműen fogalmaz, hogy ha sor kerül az Országgyűlés kiköltözésére, akkor az Igazságügyi Palotába költözzön. Azt mi megvizsgáltuk elég jelentősen, hogy alkalmas-e rá. Három épületet vizsgáltunk, hogy ne rébuszokban beszéljek. Az Agrárminisztériumot néztük ebből a szempontból, az Igazságügyi Palotát meg a Fehér Házat, a Barankovics Irodaházat. A szűk keresztmetszet, tehát az, amit a legnehezebb megvalósítani, az ülésterem elhelyezése. Azt néztük, hogy egyáltalán elhelyezhető-e az

ülésterem valahol, és azt találtuk, mutattam ott a Lotz-freskót, a Lotz-freskó alatt elfér, még azt is merem mondani, hogy kényelmesen elfér, tehát a működés zavara nélkül elfér, sőt azt is állíthatom, hogy ebben az épületben gyakorlatilag az összes bizottság elhelyezhető. Azért tettem ezt a relativizáló megjegyzést, mert attól függ, hogy hány bizottság van a következő ciklusban, de alapvetően, mondjuk, a mostani bizottsági struktúra tokkal-vonóval, bocsánat, teljes egészében elférne abban az épületben, sőt a ház vezetői is, az összes, házelnök, alelnök, főtítkár, mindenki elférne.

Azért itt a környéken lévő helyeket vizsgáltuk, mert ez azt tenné lehetővé, hogy az Országgyűlés által használt többi ingatlan továbbra is kiszolgálja az Országgyűlést, az irodaházak, a három irodaház, amiről szó volt, a mélygarázs, és így tovább. Tehát ez lenne a legkevésbé fájdalmas hely. Tehát mindenképpen nehéz egy ilyen projekt, de ez lenne a legkevésbé fájdalmas projekt ebből a szempontból.

Az Agrárminisztérium bontásával kapcsolatban régi ráépítést is bontunk, de nem az a jelentősége. Tehát a hátsó Kozma Ferenc utcai fronton két plusz emelet volt rajta, azok az egészszel együtt bontásra kerülnek, és azok nem kerülnek majd vissza. Tehát az, ami a beruházás után visszaépül, az az eredeti magasságnak megfelel. Volt két saroktorony, amik az Igazságügyi Palotának a saroktoronyaira rímelnek, azok sem voltak eredetileg, azok se kerülnek vissza. Tehát a házkülső pont úgy fog kinézni - a rengeteg kéménytől eltekintve, amik korábban voltak rajta -, mint ahogy annak idején kinézett. Amit most fognak látni, hogy ha befejeződik a bontás, akkor utána indul a mélyépítési munka, tehát egy mínusz háromemeletes, három emelet mélységű munkagödör fog keletkezni abban a bontott részben, és utána abba nehéz munkával belekerül majd egy mélygarázs, majd utána visszaépül rá a ház a bemutatott új alaprajzi struktúrában, és az egésznek a végén egy modern irodaházat kapunk, tradicionális külsővel itt, a Kossuth tér mellett. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen Wachslér Tamás igazgató úrnak a tájékoztatást. Köszönjük, hogy itt volt kollégájával, Dénes Katalinnal együtt a bizottságunk ülésén. A további munkájukhoz sok erőt és kitartást kívánunk, és egyben köszönöm a bizottság nevében mindazt a munkát, amelyet kollégáival az elmúlt években Budapest szívének, az Országháznak és környezetének szépítéséért, helyrehozataláért végeztek.

Az ülés berekesztése

A napirendi pontot lezárom, és ezzel a mai ülést is. Köszönöm mindenkinek a részvételt. További szép napot és áldott húsvétot kívánok mindenkinek! Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 42 perc)

Dunai Mónika
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Földi Erika és Horváth Éva Szilvia